

Asianro 483/00.03.01/2020

§ 54**Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2019****Päätöshistoria**

Kaupunginhallitus 4.5.2020 141 §

Kaupunginjohtaja Ari Korhonen:

Tarkastuslautakunta antaa arviointikertomuksensa vuodelta 2019 torstaina 7.5.2019. Tarkastuslautakunta pyytää, että arviointikertomus saatetaan valtuuston tietoon ja kaupunginhallitus antaa siitä lausuntonsa valtuustokäsittelyä varten.

Ennen lausuntonsa antamista valtuustolle kaupunginhallitus pyytää lautakunnilta ja konsernihallinnolta lausunnot aina kyseistä lautakuntaa koskevin osin. Tarvittaessa kaupunginhallitus voi vielä pyytää tarkennuksia raporttiin 18.5. kokouksessaan.

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Ari Korhonen

Kaupunginhallitus päättää pyytää yllä mainitut lausunnot lautakunnilta ja konsernihallinnolta käsiteltäväksi kokouksessa 1.6.2020.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Kaupunginhallitus 1.6.2020 175 §

Vs. kaupunginjohtaja Antti Korte ja konsernihallintojohtaja Sanna Häkli 28.5.2020:

Tarkastuslautakunta on antanut arviointikertomuksensa vuodelta 2019. Arviointikertomuksen johdosta annetaan seuraavat lausunnot valtuustolle:

Kaupunginhallitus ja konsernihallinto**Tarkastuslautakunnan aiempien havaintojen toteutuminen**

Tarkastuslautakunta on huomauttanut edellisessä raportissaan, että ”*kaupungin konserni-ohjausta oli jo aiemmin vahvistettu, mutta riskienhallinnassa ja sisäisessä valvonnassa oli puutteita. Vuoden 2019 aikana on aloitettu sisäisen valvonnan ohjeen päivitystyö. Ohjeen on määrä valmistua 2020 alkupuolella. Riskienhallinnan ja riskienarvioinnin tarkastelu otettiin mukaan osaksi*

ohjeen päivitystä. Talousarviossa 2020 käytettiin riskienhallinnan työkaluna taulukkoa, jossa on kuvattuna jokaisen toimialan oleelliset riskit. Sisäisen tarkastukseen ei edelleenkään ole henkilöresurssia erikseen, vaan tarkastustyötä tehdään muun muassa esimiesvalvontana ja tilivastuullisten taloudellisenä valvontana.”

Lausunto:

Kaupungin riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan kehittämistä jatketaan edelleen resurssitilanne huomioiden. Uuden riskienhallinnan taulukkotyökalun avulla on tarkoitus tehostaa riskien arviointia ja riskienhallintaa. Myös konserniin kuuluvilta yhtiöiltä edellytetään taulukkotyökalun käyttöönottoa. Sisäisen valvonnan ohje päivitetään vuoden 2020 aikana.

Sisäisen valvonnan resursointia on tarpeellista lisätä tukemaan olemassa olevia keinoja. Resursoinnin tarkastelu on osa käynnissä olevaa organisatiomuutostarkastelua, ja tavoitteena on, että tuleva sisäisen valvonnan ja kaupungin talouden ja toiminnan analysoinnin resursointi olisi tarkoituksenmukainen sekä ulkoisten että sisäisten valvonta- ja analysointitarpeiden täyttämiseksi.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden yleinen arviointi

Tarkastuslautakunta on nostanut toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden yleisessä arvioinnissa Raision kaupungin strategiaan kirjattuihin neljään painopistealueeseen liittyen esiin asuntorakentamisen käynnistymisen ja kaupungin väkiluvun kasvutilanteen, kaupunkilaisten hyvinvoinnin, talouden tilanteen sekä henkilötyövuosien määrän.

Lausunto:

Kuten tarkastuslautakunnan raportissa todetaan, ”*vuonna 2019 kaupungin väkiluku pieneni 110 asukkaan verran. Kaupungin väestönrakenne on väkiluvun kasvamisen osalta haastava*”.

Asuntorakentaminen on kuitenkin elpymässä ja väkilukuun odotetaan kuluva ja tulevana vuosina lisäystä. Vuoden 2020 alkukuukausina väestömäärän kehitys on ollut positiivista. Kaupungin vetovoimaa pyritään koko ajan kasvattamaan eri tavoin sekä asukkaiden hyvinvointia edistäen että työpaikkojen syntymisen edellytyksiä parantaen.

Raision kaupungin tilikauden tulos vuonna 2019 oli -5,7 miljoonaa euroa, eli 2 miljoonaa euroa edellisvuotta heikompi. Monen muun kunnan tavoin Raisiolla oli vuonna 2019 haasteita muun muassa verotulojen kertymävajeen johdosta. Kuten tarkastuslautakunta toteaa, ”*useampi peräkkäinen alijäämäinen vuosi syö kuitenkin Raision aikaisempina tilikausina kerryttämiä ylijäämiä ja todennäköisesti vie kaupunkia kriisikunnaksi*.”

Kaupungin virkamiehet osaltaan sekä päätöksentekijöistä ja virkamiehistä koostuva taloustyöryhmä etsivät keinoja talouden sopeuttamiseksi ja kaupungin taloudellisen tilanteen parantamiseksi. Sopeuttamisessa tulee huomioida sekä kaupungin tuloja lisäävät että kulusäästöjä mahdollistavat toimenpiteet, joiden avulla kaupungin taloutta voidaan tasapainottaa. Taloustyöryhmä tulee antamaan lisänäkemyksiä mahdollisen sopeuttamistyön tulosten pohjalta. Sopeuttamisehdotukset valmistellaan niiden valmistuttua kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston päätettäväksi.

Raision kaupungin henkilöstökustannukset kasvoivat vuonna 2019 3,0 % vuodesta 2018. Edellisessä, vuoden 2018, tilinpäätöksessä kasvua edelliseen vuoteen oli 4,9 %. Kaupunki on asettanut vuoden 2020 osalta merkittäviä henkilöstösäästöjä. Sekä kuluva että tulevien vuosien henkilöstösäästöjen toteutumiseen että kaupungin henkilöstövuosien määrään vaikuttaa paljolti palvelutarpeen tila ja palvelutuotantoa koskevat linjaukset.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen, konsernihallinto

Konsernihallinnon osalta tarkastuslautakunta tuo esiin taloustyöryhmän kesäkuussa 2019 valmistuneen raportin. Raportin yhtenä toimenpide-ehdotuksena oli tiettyjen, koko kaupunkia koskevien, tukipalveluiden keskittäminen konsernihallintoon.

Lausunto:

Organisaatioesitys on esitelty kaupunginhallituksen iltakoulussa toukokuussa 2020. Organisaation tarkasteluun liittyviä toimenpiteitä edistetään edelleen, ja jatkotarkastelussa huomioidaan lisäksi olemassa oleva muun organisaation tila. Tavoitteena on, että lopullinen organisaatiomalli tarjoaa entistä paremmat ja koko kaupungin kannalta parhaat mahdolliset toimintaedellytykset sujuvalle hallinnolle. Organisaation kehittämisellä on tarkoitus vastata myös avainhenkilöriskien sekä parantaa varahenkilöjärjestelmää. Koko kaupungin kannalta on tärkeää kehittää edelleen myös yhteistyötä ja vuoropuhelua. Tämän vuoksi koko organisaation tilan huomioiminen muutosta tarkasteltaessa on merkityksellistä.

Sosiaali- ja terveystalvelujen lautakunta 13.5.2020 58 §

Sosiaali- ja terveystalvelujohtaja Juha Sandberg 7.5.2020:

Tarkastuslautakunta antaa 7.5.2020 arviointikertomuksensa vuodelta 2019. Tarkastuslautakunta pyytää, että arviointikertomus saatetaan valtuuston tietoon ja kaupunginhallitus antaa siitä lausuntonsa valtuustokäsittelyä varten. Ennen lausuntonsa antamista kaupunginhallitus pyytää lautakunnilta ja konsernihallinnolta lausunnot aina kyseistä lautakuntaa koskevin osin siten, että ne voidaan käsitellä kaupunginhallituksen kokouksessa 1.6.2020.

Sosiaali- ja terveystalvelujen lautakunta toteaa lausunnossaan seuraavaa:

Tarkastuslautakunnan sosiaali- ja terveyskeskusta koskeva osio on pääsääntöisesti toteavaa tekstiä vuoden 2019 tilinpäätöksestä. Sosiaali- ja terveystalvelujen lautakunta haluaa kuitenkin lausunnossaan kommentoida tukiasuntoja koskevaa kappaletta seuraavasti:

Syksyn 2019 ja kevään 2020 aikana vuokraperintään on tehty ajantasainen ohjeistus sosiaalipalveluiden, myyntireskontran ja kaupungin lakimiehen yhteistyönä. Perintätoimet on aloitettu kevään 2020 aikana ja vuokravalvontaa lisätään asumistiimin toimesta. Lisäksi tukiasuntojen määrää on tarkoitus vähentää lähivuosien aikana huomattavasti kaupunginvaltuuston päätöksellä, jolloin vuokravalvonta on mahdollista toteuttaa tehokkaasti. Tukiasumisen tilanteesta annetaan lautakunnalle selvitys kahden kuukauden välein.

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveystalvelujen johtaja Juha Sandberg

Sosiaali- ja terveystalvelujen lautakunta päättää antaa yllä mainitun lausunnon tarkastuslautakunnan arviointikertomuksesta vuodelta 2019.

Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastetaan kokouksessa.

Päätös

Sosiaali- ja terveystalvelujen lautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastettiin kokouksessa.

Sivistyslautakunta 20.5.2020 72 §

Sivistysjohtaja Juha-Pekka Lehmus 13.5.2020:

Tarkastuslautakunta antaa 7.5.2020 arviointikertomuksensa vuodelta 2019. Tarkastuslautakunta pyytää, että arviointikertomus saatetaan valtuuston tietoon ja kaupunginhallitus antaa siitä lausuntonsa valtuustokäsittelyä varten. Ennen lausuntonsa antamista kaupunginhallitus pyytää lautakunnilta ja konsernihallinnolta lausunnot aina kyseistä lautakuntaa koskevin osin siten, että ne voidaan käsitellä kaupunginhallituksen kokouksessa 1.6.2020.

Sivistyslautakunta toteaa lausunnossaan seuraavaa:

Tarkastuslautakunnan laatima raportti vuodesta 2019 on sivistyslautakuntaa koskevilta osilta hyvin selkeä ja siinä on nostettu esiin eri toimintojen keskeiset muutokset vuonna 2019.

Päätösehdotus

Sivistysjohtaja Juha-Pekka Lehmus

Sivistyslautakunta päättää antaa yllä mainitun lausunnon arviointikertomuksesta vuodelta 2019.

Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastetaan kokouksessa.

Päätös Sivistyslautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Vapaa-aikalautakunta 19.5.2020 27 §

Sivistysjohtaja Juha-Pekka Lehmus 13.5.2020:

Tarkastuslautakunta antaa 7.5.2020 arviointikertomuksensa vuodelta 2019. Tarkastuslautakunta pyytää, että arviointikertomus saatetaan valtuuston tietoon ja kaupunginhallitus antaa siitä lausuntonsa valtuustokäsittelyä varten. Ennen lausuntonsa antamista kaupunginhallitus pyytää lautakunnilta ja konsernihallinnolta lausunnot aina kyseistä lautakuntaa koskevin osin siten, että ne voidaan käsitellä kaupunginhallituksen kokouksessa 1.6.2020.

Vapaa-aikalautakunta toteaa lausunnossaan seuraavaa:

Tarkastuslautakunnan laatima arviointikertomus vuodelta 2019 on vapaa-aikalautakuntaa koskevilta osin hyvin selkeä ja siinä on nostettu esiin eri toimintojen keskeisen muutokset vuonna 2019.

Päätösehdotus Sivistysjohtaja Juha-Pekka Lehmus

Vapaa-aikalautakunta päättää antaa yllä mainitun lausunnon tarkastuslautakunnan arviointikertomuksesta vuodelta 2019.

Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastetaan kokouksessa.

Päätös Vapaa-aikalautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Pöytäkirjaan merkittiin, että henkilöstön edustaja Heli Isolehto poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn jälkeen klo 18.35.

Tekninen lautakunta 19.5.2020 44 §

Hallintopäällikkö Anne Rantala 7.5.2020:

Tarkastuslautakunta on antanut arviointikertomuksensa vuodelta 2019 ja pyytänyt, että se saatetaan valtuuston tietoon ja että kaupunginhallitus antaa siitä lausuntonsa valtuustokäsittelyä varten.

Ennen lausuntonsa antamista valtuustolle kaupunginhallitus on pyytänyt lautakunnilta ja konsernihallinnolta lausunnot arviointikertomuksesta kyseistä lautakuntaa koskevin osin siten, että kaupunginhallitus voi käsitellä asian kokouksessaan 1.6.2020.

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus on kokonaisuudessaan oheismateriaalina. Tekninen lautakunta antaa tarkastuslautakunnan arviointikertomuksesta seuraavan lausunnon.

Tarkastuslautakunta huomautti edellisessä lausunnossaan, että ”teknisen keskuksen tilahankkeiden suunnittelu- ja toteutusohje oli vuodelta 1990. Ohjeen päivitys aloitettiin vuoden 2018 puolella ja se valmistui 2019”. Tekninen lautakunta toteaa edellä mainittuun kohtaan lausuntonaan, että tekninen lautakunta käsitteli tilahankkeiden suunnittelu- ja toteuttamisohjeet kokouksessaan 12.11.2019 § 150. Lautakunta päätti ehdottaa kaupunginhallitukselle, että valmistelun mukaiset tilahankkeiden suunnittelu- ja toteuttamisohjeet hyväksytään em. päätöksen oheismateriaalin nro 2 mukaisessa muodossa ja että kaupunginhallituksen 14.5.1990 hyväksymät tilahankkeiden suunnittelu- ja toteuttamisohjeet kumotaan.

Tarkastuslautakunta toteaa lausunnossaan, että ”kaupungin sisäisten vuokrien määräytyminen perustuu vuodesta 2018 alkaen käyttöönotettuun Haahtela-järjestelmään. Käyttöönotossa oli vielä pientä horjuvuutta”. Tekninen lautakunta toteaa lausuntonaan, että sisäiseen vuokraan sisältyy sekä pääoma että ylläpitokulut. Pääomavuokra sisältää suunnitelman mukaiset poistot ja laskennallisen koron sijoitetulle pääomalle. Kaupunginhallitus on päättänyt sisäisen vuokran laskennalliseksi koroksi 3 % hankintahintaisesta kirjanpitoarvosta. Ylläpitoavuokra sisältää suunnittelun ja rakennuttamisen, rakennusten kunnossapidon, kiinteistönhoidon, siivouksen sekä tilahallinnon ja isännöinnin tiloihin kohdistuvat käyttötalouden kustannukset. Käyttötalouden kustannukset lasketaan sisäiseen vuokraan edellisen tilinpäätöksen mukaisina. Raisiossa kaikkien sisäisten kulujen laskennan perusteena käytetään viimeisintä valmistunutta tilinpäätöstä. Tästä johtuen vuonna 2019 rakennukseen tehdyt kunnossapitokorjaukset ja muut kiinteistökohtaiset kustannukset (mm. sähkö, lämpö, vesi jne.) kohdistuvat käyttäjälle vuoden 2021 sisäisessä vuokrassa toteutuneiden kustannusten mukaan. Edellä mainittujen kustannusten lisäksi ylläpitovuokraan sisältyy rakennuksen tontinvuokra, joka on 5 % kirjanpidon tasearvosta.

Uuden Haahtela-järjestelmän käyttöönotto ja vuokrien laskenta on edellyttänyt kohteiden kustannustietojen ja tilaluettelon sekä käyttäjäkohdistusten viemistä järjestelmään. Tilaluetteloita varten on tarvittu pohjakuvat, jotka on laadittu

erikseen jokaisesta kiinteistöstä. Toteutuneiden kustannusten tuonti kirjanpidosta kiinteistötietojärjestelmään, sekä sisäisten vuokrien vienti kiinteistötiedosta kirjanpitoon on toteutunut suunnitellusti.

Sisäisten vuokrien laskenta suoritetaan kaikille vuokralaisille kerran vuodessa siten, että vuokrien taso vastaa käypiä kiinteistönpidon kustannuksia. Laskenta koostuu seuraavista vaiheista:

1. Puuttuvien kohteiden lisäys
2. Luovutettujen kohteiden poistaminen
3. Pohjapiirustusten ja tilarajausten tekeminen
4. Vuokralaiskohdistusten tekeminen tiloille
5. Tilojen hinnoittelu
6. Vuosibudjetin päivittäminen
7. Vuokralaskenta
8. Vuokralaisten informointi
9. Tietojen siirto talousarvioon

Arviointikertomuksessa todetaan, että ”tietojärjestelmien hankintatilanteissa kaikkien toimijoiden on oltava yhteydessä tietohallintoon ennen hankintoja!” Tekninen lautakunta toteaa lausuntonaan, että Raision kaupungin tietojärjestelmien hankintaprosessi on määriteltä. Prosessin mukaisesti keskuskeskukset ja palvelut vastaavat palvelujen tuotantotavasta, jolloin tietojärjestelmän hankintatarpeen tunnistaminen tapahtuu palvelun tuottajan toimesta. Kun tietojärjestelmän hankintatarve on tunnistettu, aloitetaan teknisen ratkaisun hakeminen ja selvittäminen yhdessä tietohallinnon kanssa. Tietojärjestelmä hankinnan valmisteluun kuuluu teknisten ratkaisujen selvittämien lisäksi jatkuvuusselvitys, tietoturvaselvitys, tietosuojaselvitys ja tietojen säilyvyys selvitys. Sen jälkeen, kun hankinnan valmistelu on suoritettu edellä mainitulla tavalla, voidaan siirtyä varsinaiseen tietojärjestelmän hankintaan. Tietojärjestelmä hankintojen ohjeistusta ja sääntöjä käsitellään tietohallinnon ohjausryhmässä, johon kuuluvat kaupunginjohtaja, keskustien johtajat ja tietohallintopäällikkö. Ohjausryhmän vetäjänä toimii tietohallintopäällikkö.

Tarkastuslautakunta toteaa lausunnossaan, että ”tulevaisuudessa digitaalisten palveluiden kehittämisen tarve lisääntyy huomattavasti, joten siihen on panostettava enemmän. Kaupungin digitaalisten palveluiden työryhmän on satsattava asiaan riittävästi. Tietohallintopäällikkö on luonteva henkilö vastamaan digitaalisten palveluiden kehittämisestä”. Tekninen lautakunta toteaa lausuntonaan, että keskuksilla ja palveluilla on paras asiantuntemus tuotettavien palvelujen sisällöstä, palvelutarpeista ja asiakkaista. Tietohallintopäällikön roolina on toimia teknisenä asiantuntijana digitaalisten palvelujen kehittämisessä. Digitaalisten palvelujen kehittämistä koordinoidaan kaupunginjohtajan johtamassa digitaalisten palvelujen kehittämisryhmässä.

Arviointikertomuksessa todetaan, että ”tietosuojan varmistamiseen on satsattava tarpeellisesti. On varmistettava tietoturvariskien hallinta riittävällä panoksella”. Tekninen lautakunta toteaa lausuntonaan, että Raision kaupungin

tietosuojavastaavaksi on nimetty kaupunginlakimies. Tietosuojasta huolehtiminen kuuluu kuitenkin kaikkien keskusten ja työntekijöiden työhön ja toimintaan. Tietosuojan sisällyttämistä osaksi keskusten toimintakulttuuria tulee vahvistaa. Tietoturvan hallintaan tulee kiinnittää huomiota jo hankintoja suunniteltaessa. Kun tietojärjestelmähankinnat toteutetaan kaupungin hankintaprosessin mukaisesti, mahdollisiin tietoturvariskeihin voidaan varautua jo hankinnan yhteydessä.

Päätösehdotus

Tekninen johtaja Antti Korte

Tekninen lautakunta antaa tarkastuslautakunnan arviointikertomuksesta valmistelun mukaisen lausunnon.

Päätös

Tekninen lautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Ympäristölautakunta 14.5.2020 44 §

Ympäristöpäällikkö Kirsi Anttila 12.5.2020:

Tarkastuslautakunta on antanut arviointikertomuksensa vuodelta 2019. Tarkastuslautakunta pyytää, että arviointikertomus saatetaan valtuuston tietoon ja kaupunginhallitus antaa siitä lausuntonsa valtuustokäsittelyä varten. Ennen lausuntonsa antamista kaupunginhallitus pyytää lautakunnilta ja konsernialinnolta lausunnot aina kyseistä lautakuntaa koskevin osin siten, että ne voidaan käsitellä kaupunginhallituksen kokouksessa 1.6.2020.

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus on oheismateriaalina. Tarkastuslautakunta on todennut lausunnossaan ympäristön- ja rakennusvalvontapalveluiden osalta sivulla 9 mm., että rakennuslupia on myönnetty 114 kpl vuonna 2019, kasvua edellisen vuoteen on 24 kappaletta. Rakennusluvan hakija saa keskimäärin 19 päivässä.

Päätösehdotus

Ympäristöpäällikkö Kirsi Anttila

Ympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle tarkastuslautakunnan arviointikertomuksesta 2019 seuraavan lausunnon:

Tarkastuslautakunta on esittänyt asianmukaisia huomioita ympäristön- ja rakennusvalvontapalveluiden toiminnasta. Rakennusvalvonnan palvelut pystytään tarjoamaan kohtuullisessa ajassa luvan hakijalle. Rakennusvalvonnan lupien käsittelyaika on pysynyt keskimäärin tavoitteessa, joka on kolme viikkoa. Sähköinen luvanhaku toimii ja hakijat ovat ottaneet sen hyvin käyttöön. Lähes kaikki hakemukset tulevat sähköisenä.

Päätös	Puheenjohtaja Pekka Heikkilä poistui esteellisenä kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi, klo 18.26-18.33. Esteellisyyden peruste hallintolain 28 § 1 mom. 5 kohta (yhteisöjäävi). Pekka Heikkilä on tarkastuslautakunnan varajäsen. Ympäristölautakunnan varapuheenjohtaja Kai Laaksonen toimi puheenjohtajana tämän asian käsittelyn ajan. Ympäristölautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.
Päätösehdotus	Vs. kaupunginjohtaja Antti Korte Kaupunginhallitus päättää antaa tarkastuslautakunnan arviointikertomuksesta valtuustolle edellä olevan valmistelun mukaisen lausunnon, ja ehdottaa valtuustolle, että valtuusto merkitsee lausunnon tiedokseen. Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastetaan heti.
Päätös	Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.
Liitteet	4 Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2019
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus antaa tarkastuslautakunnan arviointikertomuksesta valtuustolle edellä olevan valmistelun mukaisen lausunnon, ja ehdottaa valtuustolle, että valtuusto merkitsee lausunnon tiedokseen. Tarkastuslautakunta saattaa arviointikertomuksen valtuuston tietoon.
Päätös	Kaupunginhallituksen ja tarkastuslautakunnan tekemät ehdotukset hyväksyttiin yksimielisesti.
Tiedoksi	www-sivut Tarkastuslautakunta

